

Fremme af offentligt indkøb af bæredygtigt træ

FAKTA-ark om politik og virkemidler i udvalgte EU-lande (Oktober 2013)

Mens EU's Udbudsdirektiver fastlægger de overordnede rammer for offentlige indkøb af varer og tjenesteydelser over en vis størrelse, er det er op til de enkelte medlemslande, om de i deres nationale politikker vil have fokus på særlige indsatsområder. Nærværende FAKTA-ark fokuserer på instrumenter til fremme af offentligt indkøb af lovligt og bæredygtigt træ i Danmark og seks andre EU-lande, der har indført (eller arbejder på) bindende nationale regler herom. Det bygger primært på en arbejdsgrupperapport til EU-kommissionens Stående Skovbrugskomite fra 2010 samt relevante opdateringer indhentet ved bilaterale kontakter¹.

Sammenfatning

Flere EU-lande har indført forskellige instrumenter til fremme af offentligt indkøb af lovligt og bæredygtigt træ. Det drejer sig bl.a. om vejledning og forskellige former for formidling, etablering af særlige rådgivningstjenester, fællesstatslige rammekontrakter eller indkøbsaftaler samt etablering af bindende nationale regler. Nedenstående FAKTA-BOKS giver en oversigt over forskellige virkemidler. Forholdene i de enkelte lande er kort beskrevet i de efterfølgende afsnit. Som det fremgår, er bindende nationale regler for offentligt indkøb af træ indført i alle syv medtagne EU-lande, på forskellig vis og

for forskellige produktkategorier. Således medtager UK og Nederlandene alle træbaserede produkter undtagen strøm og varm, mens Tyskland og Belgien undtager papirprodukter. Frankrig og Østrig medtager nærmere specificerede grupper af træprodukter med forskellige regler for de forskellige grupper. De bindende nationale regler er i alle de omtalte tilfælde alene indført for en nærmere afgrænset del af staten, ikke kommuner og regioner. Flere kommuner og regioner har dog af egen drift valgt at følge de nationalt fastlagte regler for staten – eller har selv indført tilsvarende bindende regler.

FAKTA-BOKS	DK	UK	NL	DE	FR	BE	AU
Der er en national politik om offentligt indkøb af bæredygtigt træ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Der er udgivet national vejledning om offentligt indkøb af bæredygtigt træ	✓	✓	✓				
Der er oprettet en national rådgivningstjeneste specielt for indkøb af træ		✓	✓				
Et eller flere ministerier har indgået partnerskab med en eller flere kommuner eller regioner med målsætninger om køb af bæredygtigt træ	✓		✓				
Der er etableret en eller flere tværministerielle kontrakter med bindende mindstekrav om bæredygtigt træ for udvalgte produktgrupper	✓			✓			
Der er et forpligtende nationalt krav til offentligt indkøb af bæredygtigt træ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- som forpligter (eller vil forpligte) visse statslige institutioner	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- som forpligter (eller vil forpligte) kommuner eller regioner	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- som inkluderer trælastvarer og møbler af træ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- som inkluderer træbaserede papirprodukter	✓	✓	✓		✓		✓
- som inkluderer strøm og varme baseret på træ							
Skøn over omkostninger ved bindende regler for staten er foretaget	✓						
Definerer bæredygtigt træ ud fra selvstændigt fastlagte kriterier		✓	✓			(✓)	
Definerer bæredygtigt træ som FSC, PEFC eller tilsvarende	✓			✓			
Anerkender FSC og PEFC som dokumentation for bæredygtigt træ	✓	✓	(✓)	✓	✓	✓	✓
EU FLEGT-licens-træ accepteres på lige fod med bæredygtigt træ		✓					
Genbrugstræ og bæredygtigt træ (af friske fibre) accepteres på lige fod	✓						
Der er gennemført afrapportering eller anden form for evaluering af det offentlige indkøb af lovligt og bæredygtigt træ.	✓	✓			✓		

Danmark

Miljøministeriet udgav i 2003 en vejledning om offentligt indkøb af lovligt og bæredygtigt tropisk træ. Det var en udmøntning af en folketingsbeslutning herom fra 2001 (B197). I bæredygtighedsstrategien "Vækst med Omtanke" fra 2009 fastlagde den daværende regering som mål, at offentlige og private indkøbere aktivt tilstræber at købe lovligt og bæredygtigt træ (al slags træ, ikke kun tropisk).

Efterfølgende udgav Miljøministeriet i 2010 en ny og revideret vejledning, som omhandlede al slags træ. Den omfatter alle produkter, hvori indgår træfibre, herunder trælast, møbler, papir og energitræ, men undtager fx strøm og varme. Vejledningen definerer bæredygtigt træ som træ fra skove, der opfylder kriterierne for FSC- eller PEFC-certificering og anerkender begge ordninger som

dokumentation for bæredygtigt træ. Anden passende dokumentation accepteres også. Genbrugsfibre accepteres på lige fod med bæredygtigt træ af friske fibre. Vejledningen har været formidlet bl.a. ved branchespecifikke seminarer målrettet mod både offentlige indkøbere og private aktører. Den anbefaler mindstekrav om lovligt træ med præference for bæredygtigt træ og hvis muligt mindstekrav om både lovligt træ og en vis andel bæredygtigt træ. Vejledningen anvendes bl.a. i fællesstatslige rammeaftaler for træbaserede varer, i Statens og Kommunernes Indkøbsservices rammeaftaler, i Partnerskabet for Grønne Indkøb og i flere andre sammenhænge. I Strategi for Intelligent Offentligt Indkøb besluttede Regeringen i oktober 2013, at den vil sikre, at der indkøbes dokumenterbar bæredygtigt træ ved indkøb af træ og træbaserede varer i staten samt ved brug af træ til statslige bygge- og anlægsarbejder. Regeringen vil tillige opdatere og præcisere Naturstyrelsens vejledning om indkøb af bæredygtigt træ og udbrede kendskabet til vejledningen i hele den offentlige sektor.

Østrig

Den østrigske regering fastlagde i en national handlingsplan for Bæredygtige Offentlige Indkøb i 2010 bindende regler for statens indkøb af træ. De gælder den føderale regering (ministerier og tilknyttede styrelser) og fastlægger, at der ved disses indkøb af bestemte typer af træ og træbaseret materiale (papir, konstrukstræ, gulve mv.) skal stilles mindstekrav om lovligt og, hvis muligt, bæredygtigt træ. For træbaserede møbler skal der alene stilles mindstekrav om lovligt træ. Kommuner og regioner anbefales at følge reglerne, men er ikke forpligtet hertil. Både FSC og PEFC anerkendes som garant for lovligt og bæredygtigt træ. Der er planlagt en revision af Handlingsplanen og de konkrete krav til træ, bl.a. for at sikre tilpasning til ny EU-regulering.

Tyskland

Med en fælles instruktion fra 4 ministerier indførte Tyskland i 2007 bindende regler for den føderale regerings indkøb af lovligt og bæredygtigt træ. Reglerne blev revideret i 2011. De vedrører ministerierne og deres underlagte institutioner og omfatter i princippet alt træ og alle varegrupper, hvori træ udgør "den dominerende del". Dog er papir undtaget. Delstater og kommuner m.v. tilskyndes til at følge reglerne, og flere gør det, dog uden at være forpligtet hertil. Det samme gør fx de tyske statsbaner (Deutsche Bahn). Reglerne definerer bæredygtigt træ som træ, der opfylder kriterierne for FSC- eller PEFC-certificering, og de anerkender begge ordninger, som dokumentation for bæredygtigt træ. Anden passende dokumentation accepteres også.

Storbritannien

Storbritannien indførte i 2000 en politik med bindende regler for statsligt indkøb af lovligt fældet træ med præference for bæredygtigt træ. Siden 2009 har mindstekravet været både lovligt og bæredygtigt træ. Kravet er nærmere fastlagt i en vejledning, som senest er opdateret i juni 2013. FLEGT-licens-træ accepteres principielt som værende i overensstemmelse med indkøbspolitikken. Det er også i overensstemmelse med politikken – som alternativ til bæredygtigt træ - at efterspørge og indkøbe træ eller

træprodukter, som er baseret på genbrugte træfibre. Reglerne gælder for ministeriernes departementer og dertil knyttede styrelser mv. Øvrige statsinstitutioner og andre offentlige institutioner tilskyndes til at følge reglerne, men er ikke forpligtet hertil. Regeringen har oprettet en særlig rådgivningstjeneste, CPET (Central Point of Expertise on Timber), som bistår med implementering, herunder ved rådgivning rettet både mod leverandører og offentlige indkøbere. CPET foretager også løbende vurdering af om certificeringsordninger lever op til de fastlagte kriterier for lovligt og bæredygtigt træ. Både FSC og PEFC anerkendes som garant for lovligt og bæredygtigt træ. Den reviderede vejledning fra juni 2013 medtog bl.a. konsekvensjusteringer i definitionen af lovligt fældet træ som følge af nye EU-regler for træhandel.

Nederlandene

Nederlandene har siden 2004 haft en erklæret politik for statens indkøb af træ, med mindstekrav om lovligt fældet træ. Siden 2010 har mindstekravet været bæredygtigt træ. Regeringen har udarbejdet en liste over kriterier for "bæredygtigt træ" (som er mere detaljeret end UK's). Regeringen har oprettet en særlig rådgivningsfunktion, TPAC (Timber Procurement Assessment Committee), som bistår med implementering, herunder ved rådgivning og vejledning samt vurdering og anerkendelse af certificeringsordninger mv. Både FSC og PEFC anerkendes som garant for lovligt og bæredygtigt træ til det nederlandske marked, dog med undtagelse af PEFC-træ fra Malaysia (fra den nationale ordning MTCS).

Frankrig

Frankrig indførte ved cirkulære bindende regler for statens indkøb af "certificeret træ" (eller tilsvarende) i 2005. Reglerne opdelte træprodukter i to kategorier og der blev fastlagt forskellige regler for hver kategori. Både FSC og PEFC samt en række andre økomærker blev anerkendt som dokumentation. En evaluering gennemført i 2007 viste, at det er vanskeligt at bedømme i hvilken grad reglerne overholdes.

Belgien

I Belgien forpligtede den føderale regering sig i 2005 til kun at anvende træ og træprodukter, som var bæredygtigt produceret. Forpligtelsen gælder bl.a. borde, stole og andre møbler af træ, konstrukstræ, terrassegulve, udendørs snedkeri, parketgulve og døre af træ. Bæredygtigt træ defineres som træ, der hidrører fra skove, hvis bæredygtige drift er certificeret af et uafhængigt organ i overensstemmelse med internationalt anerkendte kriterier. Elleve overordnede kriterier er fastlagt af regeringen er knyttet til definitionen. Både FSC og PEFC anerkendes som garant for lovligt og bæredygtigt træ.

¹ Der er i nærværende FAKTA-ark tilstræbt så præcise oplysninger som muligt. For at sikre den mest præcise og opdaterede information om de enkelte landes aktuelle indkøbspolitik for træ, herunder de nærmere krav og anbefalinger om acceptabel dokumentation for bæredygtigt træ, anbefales det at kontakte de enkelte landes ansvarlige myndigheder. Naturstyrelsen tager forbehold for eventuelle fejl eller misforståelser i nærværende FAKTA-ark og påtager sig ikke noget ansvar for følger af eventuelle af fejl eller misforståelser i dette.